
VL: Kannanotto Maantilankujan asemakaavan muutos, VARELY/8172/2024

Lähettäjä: Valkama Päivi (ELY) <paivi.valkama@ely-keskus.fi>

Lähetetty: keskiviikko 8. tammikuuta 2025 15.48

Vastaanottaja: Kaavoitus <kaavoitus@harjavalta.fi>

Aihe: Kannanotto Maantilankujan asemakaavan muutos, VARELY/8172/2024

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei anna Maantilankujan kaavaluonnoksesta lausuntoa, mutta kommentoi hanketta seuraavasti:

Kaavahanke poikkeaa jonkin verran yleiskaavasta, mikä on kaavaselostuksessa todettu ja asiaa on arvioitu yleiskaavan sisältövaatimusten näkökulmasta.

Kaavahanketta ja sen tarvetta on tarpeen perustella ja arvioida vaikutuksia virkistysalueiden riittävyteen myös maanomistajien tasapuolisuuden näkökulmasta.

Kaavaa laadittaessa on myös syytä tarkastella vaikutuksia kävelyn ja pyöräilyn reittien sekä virkistysyhteyksien sujuvuuden kannalta.

Lähiympäristössä on maankäyttöä, jonka mahdollisia meluvaikutuksia ja muita ympäristöhäiriöitä on hyvä tarkastella ja ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Pohjavedensuojelun osalta ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa.

Nämä kommentit on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikön ja luonnonsuojeluyksikön kanssa ja ne sisältävät myös ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen kannanoton.

yst.terv.

Päivi Valkama

Ylitarkastaja/Överinspektör

paivi.valkama@ely-keskus.fi

0295 023 022, vaihde 0295 022 500

Alueiden käytön yksikkö / Enheten för områdesanvändning

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Yrjönkatu 6, 28100 Pori

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland, Yrjönkatu 6, 28100 Pori

www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi

ELY-keskus Facebookissa

- *Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä*

tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

- *Detta meddelande är endast avsett för den person eller sammanslutning som meddelandet hör till. Meddelandet kan innehålla konfidentiell information. Du har inte rätt att läsa meddelandet om det har skickats till dig av misstag. Meddela avsändaren och radera meddelandet från din brevlåda i detta fall.*

Harjavallan kaupunki
Keskustie 5b
29200 Harjavalta
jari.prehti@harjavalta.fi

Viite Lausuntopyyntö 28.11.2024

Aihe Harjavalta, Maantilankujan asemakaavamuutos, OAS ja kaavaluonnos

Harjavallan kaupunki on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Maantilankujan asemakaavamuutoksesta. Suunnittelualue sijaitsee Harjavallan kaupunkikeskustan pohjoispuolella, taajama-alueella, noin 3 kilometriä Harjavallan keskustasta. Kaavamuutoksen tavoitteena on laajentaa Torttilan 203 kaupunginosassa sijaitsevaa erillispientalojen korttelin 17 tonttia 4 voimassa olevan asemakaavan mukaiselle lähivirkistysalueelle, joka on Harjavallan kaupungin omistuksessa. Kaavamuutoksen aloitteen tehneen maanomistajan tarkoituksena on rakentaa alueelle talousrakennus, johon tulisi varasto- ja toimistotilaa. Lähivirkistysalueen kaakkoispuolella sijaitsee teollisuusalue.

Suunnittelualueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1985 ja 1986. Kaavoissa alue on osoitettu erillispientalojen korttelialueeksi, jota koskee suunnitelmääräys AO-5 (enintään kaksi asuntoa käsittävien erillispientalojen korttelialueeksi), sekä lähivirkistysalueeksi (VL).

Osayleiskaavassa (2007) suunnittelualue on osoitettu erillispientalojen alueeksi sekä lähivirkistysalueeksi Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A).

Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Kokemäenjoen kulttuurimaisema Lammaisen-Pirilä-Pirkkala-Torttila, josta *Satakunnan Kulttuuriympäristöt – eilen, tänään ja huomenna* – julkaisussa (Uusi-Seppä, 2012) todetaan seuraavaa:

Lammaistenlahti oli jo keskiajalla merkittävä markkinapaikka, jolla kaupattiin pääasiassa Kokemäenjoesta pyydettyä lohta ja siikaa. Paikan keskeistä asemaa osoittaa sinne johtanut Huovintie. Pirkkalan kylässä on säilynyt keskiaikaiseen kiltalaitokseen liittyviä paikannimiä, kuten Killanlähde ja Killankallio. Kyläkeskuksessa sijaitsee Hympin vanhan ratsutilan rakennusryhmä, joka koostuu 1800-luvulla rakennetusta päärakennuksesta ja neliömäisesti pihaa ympäröivistä

hirsisistä talousrakennuksista. Viimeiset kalatokeet purettiin joesta 1900-luvun alussa. Kulttuurimaiseman nykyasuun on vaikuttanut oleellisesti voimalapadon rakentaminen 1939, jolloin vedenpinta nousi padon yläpuolella. Maisema rakentuu Lammaistenlahden rantametsistä, Pirilän kylästä, osin Nakkilan puolella sijaitsevista voimalaitosrakennelmista sekä Kangasniemen ja Tolvin rakennusryhmistä. Lisäksi suunnittelualueen pohjois- ja itäpuolella sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön alue, Lammaistenlahden kulttuurimaisema.

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Hankkeella ei siten ole vaikutuksia muinaisjäänöksiin.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Maantilankuja ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävälle kulttuuriympäristöalueille. Alueella on kuitenkin paikallista arvoa, joka tulee huomioida kaavamääräyksissä ja kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa.

Alueen rakennettuun kulttuuriympäristöön vaikuttaa sotien jälkeen syntynyt suurteollisuus, kun kuparitehdas muutti Imatralta Harjavaltaan vv. 1944–1945. Rikkihappotehdas perustettiin hyödyntämään kuparisulatolla syntynyttä rikkidioksidikaasua. Harjavallan nopea teollistuminen muutti paikkakunnan elinkeinoja ja monipuolisti palveluja, sekä samalla synnytti uusia asuinalueita. Torttilantien ympäristöön rakentui 1950-1960-luvulla harjakattoisia, yksikerroksia omakotitaloja, joiden arkkitehtuuri on yhtenäinen. Tontit ovat reheviä, ja puutarhamaisia, talousrakennukset sijoittuvat tontin ulkolaidalle. Alueen rakennuskantaa ei ole inventoitu, mikä olisi aiheellista, jos alueelle kohdistuu nykyistä enemmän muutospainetta, sillä Maantilankujan, Tähtisenkujan, Erosentien, Malantien ja Malankujan rakennuskanta muodostaa hyvin säilyneen jälleenrakennuskauden kokonaisuuden, joka liittyy Harjavallan teollisuus- ja elinkeinohistoriaan.

Kaavamuutos mahdollistaisi uudisrakentamisen alueelle. Kaavaluonnoksen suunnittelumääräyksen mukaan AO-27 *"tontille saa rakentaa enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen. Rakennusten tulee olla harjakattoisia. Rakennuksen etäisyyden naapuritontin rajasta tulee olla vähintään 4 metriä, ellei*

asemakaavassa ole toisin osoitettu tai ellei rakennusvalvontaviranomainen erityisestä syystä hyväksy rakennuksen sijoittamista lähemmäksi rajaa. Asuntoa kohti on varattava kaksi autopaikkaa.” Rakentamistehokkuus vastaa olemassa olevan kaavan mukaista e=20 tehokkuuslukua. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan rakentamista tulisi ohjata selkeämmin niin, että alueen yhtenäinen ilme säilyy. Uudisrakennusten tulisi vastata massoitteeltaan, harjakorkeudeltaan ja kaltevuudeltaan alueen olemassa olevaa rakennuskantaa, ja väritykseltään olla maanläheinen. Mustaa tai tummia julkisivuvärejä ei tulisi hyväksyä.

Muilta osin Satakunnan Museolla ei ole huomautettavaa kaavahankkeeseen.

Satakunnan Museo

Museonjohtajan sijainen, intendentti Akuliina Aartolahti

Tutkija Sanna Kuusikari
Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen Ely-keskus/ Päivi Valkama
Satakuntaliitto/ Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/ kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä

Harjavallan kaupunki
Satakunnantie 110, 29200 HARJAVALTA
0132585-1

Lausunto Tukes 12931/03.00.02/2024

Asia

Tukesin lausunto Maantilankujan asemakaavan muutoksesta

Asian kuvaus

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on vähäisesti laajentaa erillispientalojen korttelin 17 tonttia 4 voimassa olevan asemakaavan mukaiselle lähivirkistysalueelle. Kaavan tavoitteena on laajentaa tonttia lisärakentamista varten.

Kaavamuutosalue sijoittuu Harjavallan suurteollisuuspuiston läheisyyteen. Suurteollisuuspuistossa toimii useita Tukesin valvomia, laajamittaisesti vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä ja varastoivia tuotantolaitoksia.

Lausunto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Tukes ei näe estettä asemakaavamuutoksen toteuttamiselle.

Asemakaavamuutoksen alue sijoittuu suurteollisuuspuiston konsultointivyöhykkeelle. Suurteollisuuspuistossa tapahtuvien onnettomuuksien vaikutukset voivat ylittää muutosalueelle.

Asemakaavamuutoksessa on kyse yhden tontin laajentamisesta ja se ei vaikuta merkittävästi henkilömäärään, joka voi altistua suurteollisuuspuistossa tapahtuvan onnettomuuden vaikutuksille. Vaikutukset Harjavallan suurteollisuuspuiston onnettomuusskenaarioihin ovat täten pieniä.

Lisätietoja lausunnosta

Lisätietoja antaa ylitarkastaja Veikko Kujala, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 029 5052 208

Esittelijä: Veikko Kujala, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Kati Hietämäki, Ryhmäpäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Harjavallan kaupunki
Yhdyskuntasuunnittelu
kaavoitus@harjavalta.fi
jari.prehti@harjavalta.fi

viite: Lausuntopyyntöne 28.11.2024

HARJAVALLAN KAUPUNGIN MAANTILANKUJAN ASEMAKAAVAN MUUTOSLUONNOS

Satakuntaliitto kiittää lausuntopyynnöstä Harjavallan kaupunkia Maantilankujan asemakaavamutoksen luonnoksesta ja toteaa, että asemakaavamutoksen suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Harjavallan kaupungin keskustaajaman osayleiskaava (lainv. 3.4.2007). Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettujen kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Asemakaavan muutoksella on selostuksen mukaan tarkoitus voimassa olevan asemakaavan (112, lainv. 9.4.1986) mukaisen erillispientalojen korttelin (AO) tonttia vähäisesti laajentaa kaupungin omistamalle asemakaavoitetulle (106, lainv. 18.4.1985.) Maantilanpuisto nimiselle lähivirkistysalueelle (VL), joka on myös osayleiskaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL). Suunnittelualue kokonaisuudessaan sijoittuu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetulle taajamatoimintojen alueelle (A). Asemakaavamutoksen selostuksessa kaavaluonnoksen maankäyttöratkaisun poikkeaminen osayleiskaavasta on todettu ja sitä koskien on laadittu myös yleiskaavallinen tarkastelu. Satakuntaliiton näkemyksen mukaan lausuttavana oleva pienalainen asemakaavamuuotos ei heikennä yleiskaavan keskeisiä tavoitteita ja on Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 taajamatoimintojen aluevarauksen päämaankäytön mukainen.

Satakuntaliitolla ei ole tarvetta antaa Satakunnan maakuntakaavan, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 eikä Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 nojalla lausuntoa Harjavallan kaupungin Maantilankujan asemakaavan muutoksenluonnoksesta.

Mikäli asemakaavan suunnittelualueen rajaus ja sisältö jatkossa säilyy luonnosvaiheen kaltaisena, ei Satakuntaliitolla ole tarvetta myöskään ehdotusvaiheen lausuntoon eikä viranomaisneuvotteluun.

SATAKUNTALIITTO

Tiedoksi: Varsinais-Suomen ELY-keskus
Satakunnan Museo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi

YHDISTELMÄKARTTA

Satakuntaliitto

Ympäristöministeriön 30.11.2011 vahvistama Satakunnan maakuntakaava
(N:o YM1/5222/2010, KHO 13.3.2013)

Ympäristöministeriön 3.12.2014 vahvistama Satakunnan vaihemaakuntakaava 1
(N:o YM7/5222/2013, KHO 6.5.2016)

Satakuntaliiton maakuntavaltuuston 17.5.2019 hyväksymä
Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

 Lausunnolla olevan Harjavallan kaupungin Maantilankujan asemakaavan muutosluonnoksen alue

